

VIERMAAL TWINTIG
(Vraagwinkel 2022-3)

Men komt de uitdrukking “viermaal twintig” regelmatig in archiefstukken tegen. Meestal in Romeinse cijfers als *iiij^{XX}*, maar ook voluit geschreven als *vier w(a/e/ae)rf twintich*. Een kroniekschrijver gebruikte in 1432, maar allicht alleen om een rijm te bekomen, zelfs eens *drie werf twee* i.p.v. zes.

Hieronder enkele voorbeelden gespreid over een periode van 360 jaar (1292 tot 1651).

1292

Oorkonde schepenen stad Veurne

F. VAN DE PUTTE & C. CARTON, *Chronicon et chartularium abbatiae Sancti Nicolai Furnensis*, Brugge, 1849,

p. 145-146: ... wy scepene vorseit orkonden bi onzen zeghelen die an deze lettere hanghen die waren ghemaect int iaer vander Incanacien ons Heren, M CC vier warf twintich ende XII, [1292] up S. Marcx dach in maent van aprille.

1384

Baljuwrekening 2.3.1384 (ns) - 18.9.1384

(gepubliceerd in: JEAN FROISSART, *Cronyke van Vlaenderen*, Deel 2 (vert. G. Potter van der Loo) (ed. N. de Pauw), Gent, 1906, p. 265-268, uit: BRUSSEL, Algemeen Rijksarchief, Rekenkamers, rolrekeningen, 1347 (oud nr. 1694):

aanhef: Dit es de rekeningbe van Godevaert den Heilt, bailliu van Veurne, van al den boeten, proffiten ende exploten, die hij ontfanghen ende uuttegheg even heift van der vorseider baillien, zident den andren daghe van Maerte, int jaer vier warf twintich ende drie [(13)83 (os)] totten 18en daghe van September -84.

1398

Leenregister Burg van Veurne, overgeschreven denombremment

BRUSSEL, Algemeen Rijksarchief, Rekenkamers, 1085(b),

f. 114: ... ov(er)ghegh(even ond(er) den zeigle Wille(m)s van d(er) Borch vors(eid) uut hanghende int jaer III^{XX} en(de) XVIII [(13)98] up den laetsten dach van weudem(aen)t.

1432

Kroniek beëindigd op Sint-Barbara-avond 1432

(ed.) J.F. WILLEMS, *De Brabantsche Yeesten, of Rymkroniek van Braband*, dl. 2, Brussel, 1843,

p. 334: ... als XIIIC stont ghescreven, ende vier werf twintich tien ende seven [1397], soe ghevielt op enen sondach, na Sinte Jans Baptisten dach.

p. 402: ... int jaer Ons Heeren, min noch mee, XIIIC^c ende drie werf twee [1406], in junio den sestien dach, soo wert ghemaect een overdrach.

1473 (ns)

Jaarrekening stad Veurne 29.1.1472 (ns) - 29.1.1473 (ns), verkoop van renten

BRUSSEL, Algemeen Rijksarchief, Rekenkamers, 34603,

f. 5-5v: ... van Jacob Stevin ter cause vand(en) cope van XX s gr. torn(ois) vlaemscher mu(n)ten ervelike renten s(iaer)s XVJ lb gr. Ontfaen in ponden parisis: C IIIJ^{XX} XIJ [192] lb gr.

1534 (ns)

Oorkonde van de schepenen van de abdij van Zonnebeke, bevestiging koop van een rente door de kerkfabriek van Beselare, 1 maart 1534 (ns)

BRUGGE, Archief Groot Seminarie, Fonds Zonnebeke, oorkonden, 22oter

... zal dese rente te lossene dat hij die zal moghen aflossen metter somme van vier waerftwintich zestien [96] ponden parisis ten tween reysen ...

1540

Koopcontract van de heerlijkheid Eke door Cornelis Schepperus, 20 december 1540

GENT, Rijksarchief, Raad van Vlaanderen, 33381, stuk 1,

f. 4v: ... ende es de zelve meersch ghedeelt in drie sticken, wanof den eersten liggende naest Eecke groot twee bundre VIJ^C IIIJ^{XX} [780] roeden ... ende 't derde stick naest Gavre es groot drie bundre vijfhondert IIIJ^{XX} [580] roeden.

1608

POPERINGE, Stadsarchief, jaarrekening stad, 1.10.1607 - 30.9.1608

Item betaelt binnen Ypre ... op rekenynghe vande voorseide tacherheyt actum den xxj meye 1608 de somme van ij^f iij^{xx} [280] pond viij schel parisis

... tafelcost tzaemen vutbrynghende de somme van par billiet vuter camer vnden x aprilis 1608 - IIIJ^{XX} XVJ [96] pond

1651

Ommestelling van de parochie van Oostkerke, 5 december 1651, door landmeter Jan Donche (Biekorf, 122 (2022), p. 246-247)

BRUGGE, Rijksarchief, Inv. 280: kasselrij Veurne, ongeordend archief, doos 10, omslag 9:

aanhef: Ommestellyn(gh)e vande VIIIJ^M IIIJ^C IIIJ^{XX} XJ [8491] lb VJ s p dat bedr(aagt) d'oncosten vande prochie van Oostkercke, ...

Pieter Donche